

HRVATSKA RIJEĆ

LIST ZAJEDNICE HRVATA U MAKEDONIJI

OŽUJAK 2020. G. BR. 37

USKRS 2020

**ВЕСНИК НА ЗАЈЕДНИЦАТА
НА ХРВАТИ
ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА**

**GLASILO ЗАЈЕДНИЦЕ HRVATA
У РЕПУБЛИЦИ МАКЕДОНИЈИ**

Главна и одговорна уредница:
Ljerka Toth Naumova

Redakcija:
Žarko Kamčev
Nenad Zivković
Jadranka Čadinovska
Jelena Petrovska
Zorica Trajčevska
Don Davor Topić
Naum Dunoski
Berislav Vujasin

Lektor:
Josip Vujinović

Fotografije:
Vlaho Brandolica

Grafički dizajn:
Print Tim

Tisk:
Tri Cicera

Nakladnik:
Zajednica Hrvata
u Republiki Makedoniji
Skopje, Nikola Parapunov b.b.
Zgrada 8.

ПоштANSKI pretinac: 832
Mob.: 078 383 696

Za nakladnika
Nevenka Kostovska

**Glasilo se tiska sredstvima
dobivenim na temelju odobrenoga
projekta Središnjeg Državnog Ureda
za Hrvate izvan RH-Zagreb
i Ministarstva kulture RS Makedonije**

**Весникот финансиски е поддржан
од Средишна државна канцеларија
за Хрвати во РХ-Загреб
и Министерството за култура на РСМ**

UREDNIKOV KUTAK

MLADI - BUDUĆNOST ZAJEDNICE HRVATA

Promatram utorkom druženje članova u prostorijama Zajednice Hrvata. Uvijek je veselo, svi su se već zbližili budući da su dugogodišnji prijatelji. Uživa se u hrvatskoj glazbi i događanjima vezanim za Hrvatsku kao što je bilo Europsko rukometno prvenstvo na kojem je Hrvatska osvojila srebrnu medalju. Ispija se poneka čašica piće u opuštenom razgovoru ljudi. Većina su već u godinama, ali svi nađu barem nešto zajedničko. To je taj osjećaj pripadnosti koji nas povezuje. Imaju svoje lijepе priče, još su puni želja i volje pa i energije za rad u aktivnostima Zajednice.

Pogledom tražim nova lica, mlade ljude, pune svježine, mašte no takvih je jako malo. Ponekad se pojave i odrade neku aktivnost koja ih zanima i nestaju. Prisjetih se riječi koje je govorio Nelson Mandela: „Mladi su stijena na kojoj se gradi budućnost“.

Vrijeme je za razmišljanje kako uvesti mlade u rad Zajednice jer ako nema mlađih, nema ni budućnosti, nema ni opstanka ove 23-godišnje udruge. Mladi bi uz iskustvo starijih članova podigli razinu Zajednice, donijeli nove ideje, nepresušnu energiju, hrabrost, odlučnost, kreativnost, ideale i entuzijazam. Različiti mladi ljudi imali bi i različite želje i mogućnosti za uključivanje u život Zajednice i potencijalno bi se stvorilo određeno zajedništvo ključno za održanje hrvatskog bića.

Uzimajući sve ovo u obzir, moraju se razviti uspješnije strategije i programi za uključivanje novih i mlađih generacija. Mladi moraju biti pokretač naše Zajednice. U razvoj konkretnih strategija za pojedinu grupu ili mlade općenito treba uključiti i same mlade kako bi i oni sami dali ideje o tome što ih zanima i što bi bili razlozi za njihovo uključivanje u aktivniji angažman uz poticanje njihove samoinicijative od starijih članova. Tako bi zajedničkim snagama ostvarili ciljeve za očuvanje hrvatskoga jezika, kulture, tradicije, baštine i vjere. Na tim osnovama gradi se novi i bolji život. Važno je da se i jedni i drugi osjećaju dobrodošlo u prepoznavanju tog ugodnog prostora Zajednice svakoga utorka, ali ne samo utorka.

Mladež je uvijek vjerovala, a i danas vjeruje da je lako pokrenuti i otvoriti novi i uspješniji put razvoja. To se odnosi i na očuvanje Zajednice koja traži novi pristup budući da mladost živi od nade, a starije generacije od uspomena. Možda je upravo zato Wolfgang Goethe napisao: "Mladost je opijenost bez vina."

Mr.sc. Ljerka Toth Naumova

Hrvatsko predsjedanje Croatian Presidency of the Vijećem Europske unije Council of the European Union

Svečano obilježen POČETAK PREDSJEDANJA REPUBLIKE HRVATSKE VIJEĆEM EUROPSKE UNIJE U SKOPJU

Sprvim minutama siječnja, Hrvatska je preuzeila šestomjesečno rotirajuće predsjedništvo Vijećem Europske unije, šest i pol godina nakon što je postala članicom EU-a. „Snažna Europa u svijetu punom izazova“, slogan je koji je Hrvatska izabrala za predsjedanje Vijećem EU. Šestomjesečni program predsjedanja utemeljen je na četiri prioritetna područja: Europa koja se razvija, Europa koja povezuje, Europa koja štiti i Europa koja je utjecajna.

Veleposlanstvo Republike Hrvatske organiziralo je prijem u Skopju 15. siječnja u Europskoj kući kojim je svečano obilježen početak predsjedanja Republike Hrvatske Vijećem Europske unije. Obilježavanje je započelo izvedbom hrvatske himne od dalmatinske Klape Grdelin i makedonske himne od pjevačice Elene Ristovske.

Veleposlanica Republike Hrvatske Nives Tiganj koja je predstavila hrvatsko predsjedanje u narednih šest mjeseci u svom obraćanju je istakla

kako Makedonija može uvijek računati na Hrvatsku, dijeliti njena iskustva u provođenju reformi i primati jaku političku potporu na njezinom europskom putu.

Kratko obraćanje imao je i veleposlanik Europske unije Samuel Žbogar u kome je izrazio zadovoljstvo što je Hrvatska trenutno predsjedatelj Europskom unijom.

Na prijemu svoj nastup imao je i gitarist Vlatko Stefanovski koji je izveo legendarnu Jovano Jovanke.

Prijemu su nazočili uzvanici iz redova diplomatskog zbora, makedonske javnosti, Vlade RS Makedonije, kao i predstavnici Zajednice Hrvata u Makedoniji. Tom prigodom uzvanici su imali priliku uživati u glazbenom repertoaru Klape Grdelin koja je izvela više izvornih dalmatinskih pjesama poznatih skladatelja.

Ljerka Toth Naumova

INTERVJU...

SA DRŽAVNIM TAJNIKOM SREDIŠNJE DRŽAVNOG UREDA ZA HRVATE IZVAN REPUBLIKE HRVATSKE - ZVONKOM MILASOM

PODRŠKA DALJNJEM UNAPREĐENJU POLOŽAJA I STATUSA HRVATA U RS MAKEDONIJI

G. ZVONKO MILAS - Državni Tajnik Središnjeg Državnog Ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske

1. Za članove Zajednice Hrvata u Sjevernoj Makedoniji kao i za naše čitatelje bilo bi interesantno i korisno da opišete djelokrug rada Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske, kao i vašu ulogu državnog tajnika.

Misljam da je naš Ured već dobro poznat članovima hrvatske zajednice u Sjevernoj Makedoniji, budući da s mnogima komuniciramo i lijepo surađujemo, ali rado ću odgovoriti na Vaše pitanje i reći da smo mi, kako nam i ime kaže, središnje tijelo državne uprave Republike Hrvatske nadležno za odnose s Hrvatima koji žive izvan granica Lijepe Naše. Zajedno sa svojim suradnicima u Uredu, uporno

i predano radim na osmišljavanju i provođenju aktivnosti koje doprinose razvoju tih odnosa i poboljšanju suradnje, pri čemu postoje velike razlike u položaju i statusu te, još veće, u izazovima s kojima se naši sunarodnjaci susreću u državama u kojima žive, od Mađarske do Kanade ili od Kosova do Australije. Inače, naš Zakon o odnosima Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske poznaće tri kategorije Hrvata: brojno hrvatsko iseljeništvo u europskim i prekoceanskim državama, hrvatski narod koji je konstitutivan u Bosni i Hercegovini te pripadnike hrvatske nacionalne manjine u 12 europskih država, među kojima svoje vrlo važno mjesto imaju Hrvati koji žive u Sjevernoj Makedoniji.

2. Gospodine Milas, poznato je da je potpisana "Sporazum o zaštiti prava hrvatske manjine u Republici Sjevernoj Makedoniji i makedonske manjine u Republici Hrvatskoj". I da se potpisivanjem navedenog Sporazuma osigurava temelj za kvalitetno ostvarivanje svih manjinskih prava Hrvata u Republici Sjevernoj Makedoniji i Makedonaca u Republici Hrvatskoj na temelju čega je ustrojen Međuvladin mješoviti odbor za zaštitu manjina između Republike Hrvatske i Republike Sjeverne Makedonije čiji ste Vi supredsjedatelj. Kakva je vaša ocjena realizacije zaključaka četvrte sjednice održane 8. srpnja 2019 godine i vaša očekivanja za slijedeću petu sjednicu MMO-a koja bi se trebala održati ove godine u Skopju?

Bilateralni sporazum o obostranoj zaštiti nacionalnih manjina sklopljen je u listopadu 2007. godine. Ubrzo nakon tогa na temelju Sporazuma for-

miran je Međuvladin mješoviti odbor i održane su njegove dvije sjednice. Nažalost, nakon toga je uslijedilo predugo razdoblje u kojemu nije bilo sjednica MMO-a sve do 2018. godine kad je u Skopju održana 3. sjednica, koja je označila novi početak i dala novi zamah u radu MMO-a. 4. sjednica MMO-a održana je u planiranom i redovitom terminu u srpnju 2019. godine u Zagrebu, kao pokazatelj usmjerenosti vlada obiju država na promicanje manjinskih prava i na unaprjeđenje ukupne bilateralne suradnje. Želio bih istaknuti odličnu suradnju s kolegom supredsjedateljem, ministrom Edmondom Ademijem i njegov vrlo aktivnim doprinos radu MMO-a. Naš najvažniji zahtjev, a to je priznanje Hrvatima status nacionalne manjine još nije ostvaren, no ohrabrujuće je što je makedonska strana odmah nakon 3. sjednice, a to se nastavilo i nakon 4. sjednice, iz više izvora osigurala određena sredstva za kulturne programe hrvatske zajednice te iskazala spremnost za daljnje konkretno djelovanje i značajnije poboljšanje stanja. Pripremamo se za 5. sjednicu MMO-a koja je planirana za ljeto ove godine te se nadamo da će nam epidemiološke okolnosti omogućiti njezino održavanje, dobre volje nam ne manjka ni u kojem slučaju.

3. Uvažavajući Vaše višegodišnje stručno i praktično iskustvo u djelokrugu aktivnosti koje obavljate, molimo da istaknete forme i načine

zaštite prava i interesa Hrvata kao i brigu za očuvanje i jačanje identiteta Hrvata u Sjevernoj Makedoniji?

S ponosom ističem da Republika Hrvatska puno pozornosti posvećuje Hrvatima izvan Republike Hrvatske, ali isto tako i pravima nacionalnih manjina koje žive u Republici Hrvatskoj koje su sve navedene u Ustavu Republike Hrvatske: Makedonci, Albanci, Bošnjaci, Srbi, Talijani... sve dvadeset i dvije nacionalne manjine. S druge strane, Hrvati se ne spominju u Ustavu Republike Sjeverne Makedonije, stoga je zadaća svih nas koji brinemo o našim sunarodnjacima u inozemstvu i provodimo vanjsku politiku Republike Hrvatske da naše partnerne u Sjevernoj Makedoniji upozoravamo na tu činjenicu. I to s velikom zainteresiranošću i činimo. Republika Hrvatska i posebno predsjednik Vlade g. Andrej Plenković veliki su prijatelji i podupiratelji Republike Sjeverne Makedonije u njezinim euroatlantskim integracijama te postoje odlični bilateralni odnosi između naših država. Zbog svega toga sam uvjeren da će institucije Republike Sjeverne Makedonije pronaći način da još više povećaju svoju potporu kulturnim i drugim aktivnostima hrvatskih udruga i organizacija te čim prije primjerno definiraju status hrvatske nacionalne manjine u svojoj državi, sukladno bilateralnom Sporazumu iz 2007. godine i usvojenim preporukama u Zapisnicima sa sjednica MMO-a.

4. Možete li nakratko objasniti ulogu Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske u planiranju i osiguranju sredstava za programe i projekte pripadnicima hrvatske nacionalne manjine u Sjevernoj Makedoniji?

Već sam rekao kako nastojimo na što bolji način izići u susret različitim potrebama Hrvata koji žive širom svijeta. Tako našim sunarodnjacima u Sjevernoj Makedoniji pružamo snažnu političku potporu i zagovaramo njihove interese kod naših makedonskih partnera, potom nastojimo što više povezati, posebice djecu i mlade s vršnjacima iz Hrvatske i cijelog svijeta te pružamo finansijsku potporu različitim aktivnostima koje pridonose očuvanju i razvijanju hrvatskoga identiteta. Sredstva osiguravamo u Državnom proračunu Republike Hrvatske, a potporu sustavno dajemo kroz natječajne okvire. Dvaput godišnje, u pravilu u veljači i listopadu, raspisujemo javni poziv koji je otvoren svim Hrvatima širom svijeta, pa tako i iz Sjeverne Makedonije, a za pripadnike hrvatske nacionalne manjine, u pravilu u ožujku, raspisujemo poseban natječaj u suradnji sa svih 12 naših veleposlanstava u državama u kojima živi hrvatska manjina, jasno i u Sjevernoj Makedoniji. Koristim ovu prigodu da zahvalim veleposlanici Tiganj i djelatnicima Veleposlanstva na bliskoj suradnji, kako u provedbi ovoga natječaja, tako i inače. Nažalost, ranijih godina se pokazalo da je ostalo i neraspoređenih sredstava te sve čitatelje i članove hrvatske zajednice potičem da aktivno pristupaju pripremi projekata, koje očekujemo s veseljem. A sve bih potaknuo i da motiviraju naše mlade koji žive u Sjevernoj Makedoniji da se dobro informiraju i iskoriste mogućnost upisa na hrvatska sveučilišta u posebnoj upisnoj kvoti, što će za pripadnike hrvatske manjine i iseljeništva biti omogućeno treću godinu zaredom, a što su već koristili mladi iz Sjeverne Makedonije. To je još jedan važan projekt koji je pokrenula ova Vlada, a kojim se mladima nudi mogućnost studiranja u Hrvatskoj, upoznavanja Hrvatske i, naravno, stjecanja kvalitetnog obrazovanja. Više informacija dostupno je na našoj mrežnoj stranici, koju sigurno i inače posjećujete: www.hrvatiizvanrh.gov.hr.

5. Kako ocjenjujete učinkovitost suradnje s pripadnicima hrvatske nacionalne manjine u inozemstvu i u konkretnom slučaju sa Zajednicom Hrvata u Republici Sjevernoj Makedoniji?

Vrlo smo zadovoljni suradnjom s pripadnicima hrvatske nacionalne manjine, a nadam se da su i oni

zadovoljni suradnjom s nama. Zajednica Hrvata u Sjevernoj Makedoniji je najveća hrvatska udruga koja više od 20 godina vrlo uspješno okuplja Hrvate u Skopju i drugim gradovima. Aktualno vodstvo zajednice organizira brojne vrijedne programe, a istaknuo bih konferenciju o pravima nacionalnih manjina u dvije države održanu u siječnju ove godine koja je imala snažan i pozitivan odjek u javnosti obiju država, a na kojoj su sudjelovali i predstavnici Ureda. G. Nenad Živković je član MMO-a za zaštitu nacionalnih manjina između Hrvatske i Sjeverne Makedonije i predstavnik Hrvata iz Sjeverne Makedonije u Savjetu Vlade Republike Hrvatske te je vrlo aktivan i uspješan u oba ova važna tijela. Naravno, surađujemo i s drugim hrvatskim udrugama, kao i s predstavnicima Katoličke Crkve, imali smo već nekoliko sastanaka s biskupom Stojanovim. Važno je što je i u ovome izvanrednom stanju prouzročenom korona virusom komunikacija i suradnja ostala vrlo živa i kontinuirana. Zasad se ne možemo susretati, ali uvjek možemo komunicirati. Dozvolite mi da se na kraju ovoga razgovora zahvalim Vama i brojnim drugim Hrvatima iz Sjeverne Makedonije, ali i našim partnerima iz Vlade Sjeverne Makedonije, koji su se s riječima suošćenja i iskrene potpore javili meni i mojim suradnicima odmah nakon velikog potresa koji je u ožujku pogodio Zagreb. Hvala Vam, to nam znači jako puno.

Razgovor vodila: Nevenka Kostovska

31. Izaslanstvo ZHRM u ZAGREBU TEMATSKA SJEDNICA ODBORA ZA HRVATE IZVAN REPUBLIKE HRVATSKE **HRVATSKOGA SABORA**

„HRVATSKA MANJINA U EUROPPI: POLOŽAJ I PERSPEKTIVE“

Predsjednik Odbora za manjine Hrvatskog sabora g. Božo Ljubić sa predstavnicima Hrvatske manjine iz Mađarske, Austrije, Italije, Slovačke, Srbije, Rumunjske, Bugarske, Crne Gore i Makedonije

Na poziv g. Bože Ljubića, predsjednika Odbora za Hrivate izvan Republike Hrvatske Hrvatskog Sabora, izaslanstvo „Zajednice Hrvata u Republici Makedoniji“ Nevenka Kostovska, Predsjednica; Žarko Kamčev, član Predsjedništva i Međunarodni Tajnik i Nenad Živković, Član Savjeta Vlade Republike Hrvatske za Hrivate izvan RH-predstavnik Hrvatske manjine za Makedoniju, 05.ožujka 2020 g. u Zagrebu je prisustvovalo

na 31. tematskoj sjednici Odbora za Hrivate izvan Republike Hrvatske Hrvatskoga sabora: Hrvatska manjina u Europi: položaj i perspektive, zajedno sa predstvincima Hrvata iz 11 drugih Europskih država.

Nakon uvodnih izlaganja Bože Ljubića, predsjednika Odbora za Hrivate izvan RH Hrvatskog sabora, državnog tajnika Zvonka Milasa (Središnji

Predstavnici Hrvatske manjine iz Europskih zemalja u obilasku Sabora

državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske) i Ivana Gugana, potpredsjednika Savjeta Vlade za Hrvate izvan RH te predstavnika hrvatske manjine, među kojima i Nenada Živkovića Član Savjeta Vlade Republike Hrvatske za Hrvate izvan RH-predstavnik Hrvatske manjine za Makedoniju, na sjednici je zaključeno kako institucije Republike Hrvatske, u suradnji s predstavnicima hrvatskih manjinskih zajednica, trebaju nastaviti i dodatno intenzivirati različite kontinuirane aktivnosti na stvaranju što boljih uvjeta za očuvanje i razvijanje nacionalnoga, jezičnoga, kulturnoga i vjerskoga identiteta pripadnika hrvatskih manjinskih zajednica u svih 12 europskih država, a među kojima i u Sjevernoj Makedoniji.

U svom izlaganju u Hrvatskom Saboru, Živković je istakao da je potrebno poduzimanje sustavnih i koordiniranih aktivnosti s ciljem definiranja statusa u onim državama u kojima Hrvati nisu priznati kao nacionalna manjina,

što je primjer i Sjeverna Makedonija iako postoji bilateralni sporazum između dviju država o obostranoj zaštiti nacionalnih manjina. Potencirao je podupiranje strateških projekata, osnaživanje ljudskih potencijala te stručnih i znanstvenih kapaciteta pripadnika hrvatske nacionalne manjine te naglasio potrebu za još intenzivniji rad u okviru međuvladinih mješovitih odbora za zaštitu nacionalnih manjina (MMO), koji su se pokazali kao vrlo učinkovit mehanizam za unaprjeđenje manjinskih prava.

Istovremeno Odbor je donio i zaključke vezane za položaj hrvatske manjine u svih 12 Europskih država a pri tome se ističu slijedeće aktivnosti:

- *aktivan rad na poboljšanju statusa i položaja te povećanju ostvarenosti manjinskih prava u onim državama u kojima su Hrvati priznati kao nacionalna manjina (odnosno, nacionalna manjina, narodnost,*

jezična manjina ili narodna grupa, sukladno zakonodavstvu pojedine države ili na temelju međudržavnih/međunarodnih ugovora);

- kvalitetna provedba postojećih i osmišljavanje novih projekata usmjerenih na očuvanje jedinstvene kulturne baštine i razvijanje nacionalnog identiteta, ali i na stvaranje što boljih životnih uvjeta koji će poticati ostanak autohtonih hrvatskih zajednica u svih 12 europskih država,*

- podržavanje i razvijanje različitih modela učenja hrvatskoga jezika i kulture u manjinskim zajednicama, poticanje razmjene učenika i studenata, njihovih posjeta domovini i razvijanje programa za djecu i mlade; važno je, također i nadalje osiguravati i dodatno promovirati posebne upisne kvote za različite studijske programe na sveučilištima u Republici Hrvatskoj za priпадnike hrvatske nacionalne manjine;*

Izlaganje g. Nenada Živkovića na Tematskoj sjednici Hrvatskog sabora

- poticanje svih vidova suradnje pograničnih županija s priпадnicima hrvatske nacionalne manjine, s naglaskom na iskoristavanje mogućnosti financiranja iz EU fondova;*

- intenziviranje komunikacije i suradnje priпадnika hrvatske nacionalne manjine s Odborom za Hrvate izvan Republike Hrvatske Hrvatskoga sabora, Središnjim državnim uredom za Hrvate izvan Republike Hrvatske, Hrvatskom maticom iseljenika i drugim nadležnim tijelima i institucijama Republike Hrvatske*

Izaslanstvo ZHRM u posjeti Hrvatskom saboru

- jačanje međusobne povezanosti pripadnika hrvatske nacionalne manjine unutar jedne države, kao i unutar različitih država i s Republikom Hrvatskom te s Hrvatima u Bosni i Hercegovini i s hrvatskim iseljeništvom, čime se aktivno doprinosi razvoju suvremenog hrvatskog zajedništva na globalnoj razini.*

Žarko Kamčev

INTERVJU S HRVATSKOM VELEPOSLANICOM U SKOPJU NIVES TIGANJ

JAČANJE ZAJEDNIŠTVA, MEĐUSOBNO UVAŽAVANJE, SNAŽI NACIONALNI IDENTITET

Nives Tiganj krajem studenog 2019 stupa je na dužnost veleposlanice u Skopju. Prije dolaska u Sjevernu Makedoniju, kao karijerni diplomat, obavljala je razne diplomatske poslove u Ministarstvu vanjskih i europskog poslova i diplomatskim misijama.

Vaša Ekselencijo dobro došlu u Republiku Sjevernu Makedoniju. Ovdje ste po prvi puta. Koliko ste uspjeli u ovo relativno kratko vrijeme vidjeti Sjeverne Makedonije. Recite nam nešto o vašim prvim iskustvima dojmovima, kako ste doživjeli Skopje, i druge dijelove Sjeverne Makedonije, običaje, ljudi i sve ono što vas se dojmilo.

Mandat veleposlanice Republike Hrvatske u Sjevernoj Makedoniji preuzeila sam krajem studenog 2019. Bilo je to razdoblje u kojem je Sjeverna Makedonija bila pod dojmom tada razočaravajuće odluke Europskog vijeća, odluke političkih stranaka o održavanju prijevremenih parlamentarnih izbora, te nove nade u hrvatsko predsjedanje Vijećem EU. Znači, jedno vrlo osjetljivo vrijeme u političkom životu zemlje. Tako da je sve to zahtjevalo žurne i intenzivne diplomatske aktivnosti koji su i kreirali zaista odlične odnose s dužnosnicima Sjeverne Makedonije, predstavnicima svih političkih struktura, gospodarskih subjekata, predstavnicima kulture, vjerskih zajednica i nevladinih organizacija. Naravno, tu posebno mjesto zauzima i odnos sa Zajednicom Hrvata u Sjevernoj Makedoniji. S obzirom na brojne obveze u glav-

Organizacija, zajedništvo, suradnja, uvažavanje i različitih stajališta o nekim pitanjima, nužna su za funkcioniranje jedne Zajednice.

nom Gradu nije bilo previše prilike za upoznavanje ostalih dijelova Sjeverne Makedonije. Ipak, neke poslovne obveze omogućile su mi da odem u Gevgeliju, posjetiti hrvatsku policiju koja pruža podršku u nadzoru granice s Grčkom, Bitolu na Božićni koncert, kao i Ohrid, gdje sam, na sjednici Vlade koja se tamo održavala, predstavila prioritete hrvatskog predsjedanja. Nažalost, nije tu bilo vremena za posebno razgledavanje tih gradova. Ali ono što sa mogla vidjeti putujući do tih gradova, jesu nepregledne plantaže vinograda, zasadeno voće, povrće, prekrasna priroda koji zove u neki drugi posjet.

Rođeni ste u Sinju - Gradu Alkara, gdje se svake prve nedjelje u kolovozu održava Sinjska Alka. Otkrijte nam svoje uspomene na djetinjstvo.

Da, dolazim iz Sinja, Grada koji je poznat po čuvenom viteškom konjičkom natjecanju koje se više od 300 godina održava svake prve nedjelje mjeseca kolovoza. Alka je veliki dio hrvatske kulture i tradicije. Nastojim tada uvijek biti u Sinju, tu je i moja obitelj, i bez obzira što sam početkom 80-tih otišla u Zagreb na studij, uvijek se rado vraćam u moj Grad koji posebno živi u Dane Alke

i Velike Gospe. Odrasla sam u ulici podno stare tvrđave Kamičak i danas se sjetim kako me mama kao malu stavljala na kušin kako bi s prozora gledala svečanu alkarsku povorku koja prolazi ulicama Sinja. Tu je i poznata sinjska spiza, dobar pršut, arambaši, pašticada. Sve to me uvijek ponovno veseli.

Otkrila sam u vašem životopisu, osim onog profesionalnog dijela i ostale vještine i aktivnosti u kojima uživate.

Rad me ispunjava i kada to nije onaj službeni dio, a što je danas rijetkost, nastojim popuniti vrijeme drugim također kvalitetnim sadržajem. Imam dosta energije, kažu moji suradnici ponekad i previše, i često mi je dan prekratak. Volim pisati, čitati, sažeti svoje misli u neke moje notese, i to me jako relaksira. Pored toga, jako mi je bitna fizička aktivnost. Od malih nogu, od kako me otac naučio, rado kad god sam u prilici igram stolni, ali i onaj, veliki tenis. Također, redovito vježbam. Tjelovježbu, prakticiram već dugo i to je dio mog načina življenja. Dakle, ne povezujem to s očuvanjem linije ili nekim trendovskim načinom življenja, već naprsto potrebom da sat vremena usmjerim duh i tijelo samo na sebe. Da, kuhanje mi je posebna strast. Volim i znam. Kuhanje, pravljenje kolača me opušta do te mjere da čak nekad i ne čujem zvono mobitela. Naslijedila sam to i od mojih roditelja. Otac je uvijek spremao ribu, a majka mi je od malih nogu utkala tu ljubav prema kuhanju, pripremanju kolača, lijepom odijevanju i zapravo svemu onom što mislim da jednu ženu čini kompletom. Zahvalna sam joj na tome, jer sam s 18 godina kada sam otišla iz roditeljskog doma, shvatila koje su to prednosti u samostalnom življenu. Također, odrasla sam u Gradu koji je, kao što sam već spomenula, poznat po svojoj sjajnoj gastronomiji. Tako da nastojim i kroz kuhanje njegovati tradiciju svog kraja, ali veseli me uvijek naučiti nešto novo, nekim novim receptima razveseliti moje prijatelje. Uživam i u prirodi, jako volim raditi u vrtu. Nažalost, imam priliku samo kada dođem kod roditelja i tada sam u stanju satima sređivati cvijeće, uređivati vrt, saditi, naprsto me taj doticaj sa zemljom toliko relaksira da potpuno zaboravim na vrijeme.

Gospodo Tiganj, krajem studenog 2019. stupili ste na dužnost veleposlanice u Skopju, što su Hrvati Sjeverne Makedonije s velikim zadovoljstvom dočekali. Odmah ste nas pozvali u Veleposlanstvo, posjetili ste nas u prostorijama Zajednice, slavili s nama dolazak Božićnih blagdana, održali radni sastanak i pored svih vaših mnogobrojnih obveza, nazočili ste aktivnostima koje organiziraju članovi Zajednice. Kako ćete se posvetiti pitanjima zaštite prava i položaja Hrvata u Sjevernoj Makedoniji?

Radit ću na tome da Hrvati u Sjevernoj Makedoniji postanu ustavna kategorija, a što će zasigurno pridonijeti poboljšanju njihovog ukupnog položaja.

Značaj koji pridajem Zajednici Hrvata u Sjevernoj Makedoniji, i općenito svemu što ima prefiks hrvatskog u ovoj zemlji pokazala sam i time što sam odmah na isti dan predaje akreditivnog pisma Predsjedniku Sjeverne Makedonije, organizirala prijem u prostorijama Veleposlanstva za Hrvatsku Zajednicu, predstavnike hrvatskih tvrtki, profesore hrvatskog jezika i hrvatsku policiju koja je na granici s Grčkom. Čak unatoč, sugestijama mojih suradnika kako nemamo prigodnog prostora za toliki broj hrvatskih uzvanika, inzistirala sam da se baš svi okupimo upravo u prostorijama Veleposlanstva Republike Hrvatske u Skopju. Željela sam time poručiti svima njima da da je Hrvatsko Veleposlanstvo i njihov dom i da uvijek, mogu računati na našu podršku i pomoći. To je i jedna od mojih ključnih zadaća. Većina ih je tada prvi put bila u zgradи Veleposlanstva. Želim to promijeniti, želim oživjeti, intenzivirati tu komunikaciju, učiniti ju prijateljskom i stvoriti odnose kojima ćemo kroz zajednički rad moći ostvariti zadane nam ciljeve.

Na temelju dojmova koje ste stekli do sada iz komunikacije i suradnje s Hrvatima u Sjevernoj Makedoniji, kako ocjenjujete njihovu organiziranost?

S obzirom na moje prethodne misije, posebno u BiH, a u kojoj je položaj hrvatskog naroda posebno apostrofiran, odavno sam spoznala važnost dobre organiziranosti hrvatske zajednice, pa i sada ovdje u Sjevernoj Makedoniji. Kao što sam rekla i na prvom radnom sastanku s predstvincima Zajednice, organizacija, zajedništvo, suradnja, uvažavanje i različitih stajališta o nekim pitanjima, nužna su za funkcioniranje jedne Zajednice. Voljela bih da u tom duhu, u duhu tolerancije, uzajamne podrške i uvažavanja, zajedničkog rada svih djeluju sve udruge i organizacije hrvatske nacionalne manjine. Takvim pristupom snaže svoj položaj u državi i društvu, ima veći uspjeh u ostvarivanju svojih prava i jača unutarnju koheziju neophodnu u zaštiti od bilo kakvih eventualnih podjela.

Veleposlanica s predsjednikom RSM Stevom Pendarovskim

Vlada Republike Hrvatske i Vlada Republike Sjeverne Makedonije potpisale su 2007. Sporazum o zaštiti prava hrvatske manjine u Republici Makedoniji i makedonske manjine u Republici Hrvatskoj. Učinjeni su prvi koraci u provedbi Sporazuma radom Međuvladinog mješovitog odbora. Očekujete li napredak u provedbi Sporazuma? Hrvatska manjina je uvijek demonstrirala svoju lojalnost prema Sjevernoj Makedoniji. Već dugo vremena je otvoreno pitanje ustavne kategorije Hrvata. Kakvi su izgledi da se to uistinu i dogodi?

Republika Hrvatska i Republika Sjeverna Makedonija imaju potpisani Sporazum o zaštiti prava hrvatske manjine u Sjevernoj Makedoniji i makedonske manjine u Republici Hrvatskoj iz 2007.

Stoga vjerujem da će i eurointegracijski proces i nadogradnja europskih vrijednosti učiniti da i Sjeverna Makedonija i hrvatsku zajednicu koja živi na ovom prostoru pretvoriti u svoje bogatstvo i svoju prednost.

godine. Raduje me činjenica da je 2018. godine, nakon godina stanke nastavio s radom i Međuvladin mješoviti odbor za provedbu Sporazuma. I ne samo to, već su usvojeni i zaključci i potvrđeni na vladama dviju država koji se tiču upravo poboljšanja položaja hrvatske zajednice u Sjevernoj Makedoniji. Kao što sam istaknula već nekoliko puta i na sastancima sa Zajednicom Hrvata, položaj hrvatskog naroda u Sjevernoj Makedoniji je uvijek jedna od tema mojih razgovora s predstvincima makedonske vlasti. Položaj manjina u svakoj državi je odraz stupnja razvoja njezine demokracije i zaštite ljudskih prava. Stoga vjerujem da će i eurointegracijski proces i nadogradnja europskih vrijednosti učiniti da i Sjeverna Makedonija i hrvatsku zajednicu koja živi na ovom prostoru pretvoriti u svoje bogatstvo i svoju prednost. Bez obzira na to što brojke pokazuju da su Hrvati u Sjevernoj Makedoniji manja nacionalna zajednica u odnosu na druge, hrvatski narod je u mnogim segmentima dao obol makedonskoj kulturi. Samo ću jedan od primjera navesti, dolazak hrvatske operne dive Ane Lipše Tofović davne 1947 godine u Skopje, na poziv tadašnjeg ravnatelja Opere Makedonskog narodnog kazališta Lovre pl. Matačića, pridonio je utemeljenju poznatih makedonskih kulturnih manifestacija - Ohridskog ljeta i Majskih opernih večeri. Stoga ću raditi na tome da Hrvati u Sjevernoj Makedoniji budu prepoznati i priznati na jednoj višoj razini, da njihova prava budu jednaka pravima koja uživa makedonska zajednica u Republici Hrvatskoj. Dakle, radit ću na tome da Hrvati u Sjevernoj Makedoniji postanu ustavna kategorija, a što će zasigurno pridonijeti poboljšanju njihovog ukupnog položaja. Svakako tu moram spomenuti odličnu suradnju s Katoličkom crkvom i biskupom Kirom Stojanovim, koji imaju ključnu ulogu u očuvanju identiteta i okupljanja hrvatskog naroda u

Sjevernoj Makedoniji. Od moga dolaska u Skopje imamo redovitu komunikaciju po raznim pitanjima, a naravno jedno od važnijih je i položaj hrvatske nacionalne zajednice. Predložila sam Biskupu Stojanovu, neposredno pred početak ove krize i zajednički posjet Zajednici Hrvata.

Hrvatsko Veleposlanstvo je vrlo aktivno na svim razinama vlasti predstavilo prioritete predsjedanja i aktivno promoviralo hrvatsku kulturu.

„Snažna Europa u svijetu punom izazova“, slogan je koji je hrvatskog predsjedanja Vijećem Europske unije. Recite nam nešto o šestomjesečnom programu predsjedanja.

Hrvatska je preuzeala predsjedanje Vijećem Europske Unije 1. siječnja 2020. pod sloganom „Snažna Europa u svijetu punom izazova“. Nitko tada nije mogao ni slutiti s kakvim će se sve izazovima suočiti hrvatsko predsjedanje. Kao što znate Veleposlanstvo Republike Hrvatske u Skopju obilježilo je svečano otvaranje hrvatskog predsjedanja 15. siječnja 2020. Taj datum nismo slučajno odabrali. Datum je to međunarodnog priznanja RH od tadašnjih članica Europske zajednice. Datum je to i mirne reintegracije Hrvatskog Podunavlja kao najuspješnije mirovne misije UN-a na teritoriju Europe. U zgradi EU Delegacije gdje je prijem održan, zajedničkim nastupom dalmatinske klape i makedonskog, ali hrvatskog glazbenika Vlatka Stefanovskog poslali smo poruku prijateljskih, partnerskih odnosa dviju zemalja i zajedničke suradnje u ostvarivanju ciljeva od uzajamnog interesa. Iako je bolest COVID 19 sada svima nama nametnula neke druge prioritete, hrvatsko predsjedanje je, uz iznimnim angažman našeg premijera Andreja Plenkovića, već u prva tri mjeseca dalo konkretnе rezultate. Jedan takav je upravo Odluka o otvaranju pregovora Sjeverne Makedonije i Albanije s Europskom Unijom, na Europskom vijeću u ožujku 2020. Istodobno, hrvatsko Veleposlanstvo je vrlo aktivno na svim razinama vlasti predstavilo prio-

ritete predsjedanja i aktivno promoviralo hrvatsku kulturu. Nažalost, ova pandemijska kriza prekinula je naše daljnje kulturne projekte, te onaj uobičajeni aktivni diplomatski život svela na komunikaciju putem raznih tehnoloških rješenja.

Na kraju ovog razgovora, uz veliku zahvalnost, što bi poručili Hrvatima koji su daleko od domovine Hrvatske i čuvaju svoj identitet - hrvatski jezik, kulturu baštinu i svoju vjeru.

Veleposlanica Nives Tiganj s alkarskim momkom

Moja poruka Hrvatima koji žive izvan Hrvatske ista je ona koju često ponavljam, jer nema drugog recepta. Jačajte zajedništvo, međusobno se uvažavajte, snažite svoj nacionalni identitet kroz obrazovanje, promoviranje hrvatskih kulturnih vrijednosti, baštine, hrvatskog jezika, vjere i svega ostalog što obilježava hrvatsko nacionalno biće. Za sve to imate konkretnu podršku Republike Hrvatske, Središnjeg državnog Ureda za Hrvate izvan Hrvatske i hrvatskog Veleposlanstva. Upravo i ovo hrvatsko glasilo, „Hrvatska riječ“ kroz koji informirate o životu Hrvata u Sjevernoj Makedoniji je poticaj da stranice ovog časopisa budu ispunjene nizom aktivnosti, projekta i manifestacija Hrvata u ovoj lijepoj i prijateljskoj zemlji. Na kraju želim posebno naglasiti kako je snažna i uspješna Zajednica, vidljiva i prepoznatljiva u političkom i kulturnom životu Sjeverne Makedonije na čast i državi Hrvatskoj i svim njezinim institucijama koje skrbe za Hrvate izvan Hrvatske. U tom smislu, u Veleposlanstvu Republike Hrvatske i meni osobno imaćete i dalje snažnu podršku.

Razgovor vodila: Ljerka Toth Naumova

Konferencija za OSTVARIVANJE PRAVA Zajednica

Uorganizaciji Zajednice Hrvata u Republici Makedoniji, a pod pokroviteljstvom Agencije za ostvarivanje prava zajednica Vlade RS Makedonije, 21.01., održana je konferencija Status i položaj nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj i Republici Sjevernoj Makedoniji. Organizacija konferencije je u okviru projekta Europske komisije - Poboljšanje demokracije preko poticanja i zaštite manjinskih prava koji provodi GFA Consulting Group iz Hamburga, Njemačka.

U svečanom dijelu konferencije obratili su se Predsjednik Vlade RSM Oliver Spasovski, Zamjenik direktora Agencije za ostvarivanje prava zajednica Dželal Hodžić, predsjednica ZHRM Nevenka Kos-tovska, veleposlanica Republike Hrvatske u RS Makedoniji Nives Tiganj i zamjenik Državnog tajnika u Središnjem državnom Uredu za Hrvate izvan Republike Hrvatske Dario Magdić.

Tijekom uvodnih riječi, govornici su potencirali razvoj RS Makedonije kao društva jednakog za sve građane, aktivnosti koje su realizirane u vezi poboljšanja stanja Hrvata u Makedoniji, kao i to da su u Ustavu RH navedene 22 nacionalne manjine koje u njoj žive.

Moderator konferencije prof.dr.sc. Marina Maloš Sazdovska, članica Predsjedništva ZHRM i profesorica na Fakultetu sigurnosti, je zaključila ovaj panel s preporukom makedonskim vlastima da primjene isti model i za makedonski ustav kako bi i Hrvati bili sastavni dio preambule Ustava.

U drugom panelu koji je nosio naslov Razvoj prava nacionalnih manjina u kontekstu pristupanja Europskoj uniji i NATO, obratili su se saborski zastupnik RS Makedonije Rubin Zemon, prof.dr.sc. Nikola Dujovski, dekan Fakulteta sigurnosti u Skopju mr.sc. Mihajlo Sviderski, magistar prava na Pravnom Fakultetu Justinian I. u Skopju i počasni predsjednik ZHRM Ivan Šišak.

U tom drugom panelu - Razvoj prava nacionalnih manjina u kontekstu pristupanja Europskoj uniji i NATO - svoje su izlaganje iznijeli ministar za dijasporu u Vladi RSM Edmond Ademi, prorektor Univerziteta sv. Kliment Ohridski u Bitoli prof.dr.sc. Marjan Đurovski, savjetnik s posebnim položajem za pitanja hrvatske nacionalne manjine u inozemstvu u SDUHIRH dr.sc. Milan Bošnjak i član Savjeta Vlade RH za Hrvate izvan Republike Hrvatske Nenad Živković.

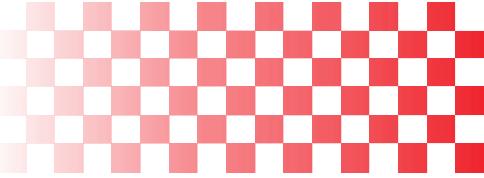
U otvorenoj panel diskusiji po navedenim temama obratili su se don Davor Topić, skopski župnik i Miroslav Trlin iz Ogranka Kumanovo.

Diskusije konferencije su bile u vezi pravnog statusa Hrvata u Republici Sjevernoj Makedoniji, zastupljenost Hrvata u RS Makedoniji u javnom, ekonomskom i političkom životu, unaprjeđivanje prava Hrvata u RS Makedoniji u skladu s europskim standardima, komparativna analiza stanja zajednica u Republici Hrvatskoj i RS Makedoniji i utjecaj Republike Hrvatske tijekom pristupanja RS Makedonije EU-i i NATO-u.

Zaključci koji su izneseni na konferenciji odnose se na preporuke za povećavanje razine ostvarenih manjinskih prava u svim područjima poput kulture, obrazovanja, informiranja, službene uporabe manjinskog jezika i pisma, zastupljenosti u javnim službama i predstavničkim tijelima, zatim kontinuitet u radu Međuvladinog mješovitog odbora koji je Hrvatska sporazumno osnovala sa Sjevernom Makedonijom. Također je naglašena i odlična suradnja između dviju država koja se temelji na građenju partnerskog i prijateljskog odnosa kao i podrška euroatlantskim procesima u Republici Sjevernoj Makedoniji koje Republika Hrvatska kao predsjedateljica Vijeća Europske unije silno podupire.

Marina Mališ Sazdovska

BISKUP STOJANOV primio delegaciju Središnjeg ureda za Hrvate izvan RH

Skopski biskup i strumičko-skopski eparh mons. Kiro Stojanov, 22. siječnja 2020., primio je u biskupskoj rezidenciji u Skopju zamenika Državnog tajnika u Središnjem uredu za Hrvate izvan Republike Hrvatske, gospodina Darija Magdića i savjetnika s posebnim položajem za pitanje hrvatske nacionalne manjine u inozemstvu, gospodina Milana Bošnjaka.

Na samom početku susreta, biskup Stojanov osvrnuo se na jednodnevnu konferenciju koja je održana 21. siječnja u Skopju na temu Status i položaj nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj i RS Makedoniji te izrazio radost zbog konstruktivnosti i sudjelovanja mnogih institucija i članova s nadom da će održana konferencija donijeti plodove. Zahvalio je državnom uredu za finacijsku pomoć glede obnove u župi Bitola, kao i zahvalnost da na samom početku predsjedanja Republike Hrvatske Vijećem Europske unije, premijer Andrej Plenković

podije svoj glas za Makedoniju i hrabri je na putu njenih pristupnih pregovora.

Sugovornici su se također osvrnuli na život i djelovanja hrvatske zajednice, te je biskup Stojanov ukazao na dobru suradnju s veleposlanstvom Republike Hrvatske i sadašnjom veleposlanicom Nives Tiganj. Također su se osvrnuli i na događaj dolaska Svetoga Oca pape Franje, 7. svibnja 2019. u Makedoniju i tom prigodom dolaska mnogih hodočasnika iz Republike Hrvatske.

U znak zahvalnosti za posjet, biskup Stojanov darovao je gostima monografiju Apostolske posjete pape Franje u Bugarsku i Makedoniju u izdanju Apostolske nuncijature. Nakon susreta s biskupom, gošti su u pratnji skopskog župnika don Davora Topića razgledavali katedralu Presvetog Srca Isusova i Spomen kuću Majke Terezije u Skopju.

Don Davor Topić, skopski župnik

SKOPSKI BISKUP primio DRŽAVNU TAJNICU za EUROPSKE poslove ANDREJU METELKO ZGOMBIĆ

Ubiskupskoj rezidenciji u Skopju, 11. ožujka 2020., skopski biskup i strumičko-skopski eparh mons. Kiro Stojanov primio je državnu tajnicu za europske poslove Ministarstva vanjskih i europskih poslova Republike Hrvatske, Andreju Metelko Zgombić, u pratnji veleposlanice Republike Hrvatske u Republici Sjevernoj Makedoniji, Nives Tiganj.

Biskup Stojanov zahvalio je državnoj tajnici Metelko Zgombić na posjeti te je upoznao s kratkom poviješću i djelovanjem Katoličke crkve u Makedoniji koja je organizirana u dvije biskupije: Skopsku i Strumičko-skopsku za vjernike istočnog obreda. Također je istaknuo veliku povezanost Crkve u Makedoniji s Crkvom u Hrvata, kao i tradiciju djelovanja hrvatskih misionara te kazao da

su većinski vjernici u skopskoj biskupiji hrvatske narodnosti. Izrazivši radost zbog dobre suradnje s hrvatskim veleposlanstvom i Državnim uredom za Hrvate izvan Republike Hrvatske, upoznao je državnu tajnicu Metelko Zgombić o zajedničkim aktivnostima za dobrobit i očuvanje hrvatske zajednice i njenog identiteta.

Sugovornici su se osvrnuli i na neke od aktualnih tema od značaja za budućnost Europe glede demografije, obitelji i migracija kao i važan događaj predsjedanja Republike Hrvatske Vijećem Europske unije kao i potpore Republici Sjevernoj Makedoniji na njenom putu pristupnih pregovora.

Don Davor Topić, skopski župnik

U srijedu 19. veljače, biskup Kiro Stojanov i veleposlanica Republike Hrvatske u Republici Sjevernoj Makedoniji, Nives Tiganj, susreli su se s gradonačelnikom grada Skopja, Petrom Šilegovim, priopćeno je iz ordinarijata.

Bogato životno iskustvo

Monsinjora
ANTUNA
CIRIMOTIĆA

Papa Ivan Pavao II. ga je 1986. imenovao svojim kapelanom (monsinjorom). Pored toga monsinjor Cirimotić je bio upravnik Makedonskog Karitasa, ravnatelj Radio Marije. Vršio je službu generalnog vikara Skopske biskupije i apostolskog egzarhata u Makedoniji. Između ostalog, povjerena mu je i briga za gradnju katedrale i Pastoralnog centra u Skopju kao i gradnju Pastoralnog centra u Ohridu.

Monsinjor Antun Cirimotić rođen je 1937. u Janjevu na Kosovu u hrvatskoj uzornoj kršćanskoj obitelji koja je darovala Bogu i Crkvi dva sina svećenika, Luku i Antuna. U Janjevu je završio osnovnu školu da bi nakon toga otišao u sjemenište u Pazin gdje završava klasičnu gimnaziju. Fakultet je završio u Zagrebu, a 1965. godine je zaređen za svećenika. Kao svećenik obavlja službu u župi Zjum kod Prizrena gdje je uz pomoć župljana izgradio filijalnu crkvu posvećenu sv. Ani. Poslije toga dolazi u Skopje gdje vrši razne dužnosti među kojima konzultora i bilježnika Ženidbenog suda, tajnika biskupa Joakima Herbuta, rektora Biskupijskog sjemeništa, ravnatelja i profesora u klasičnoj vjerskoj gimnaziji u Skopju i upravitelja skopske župe.

Monsinjor Cirimotić je 2005. objavio knjigu Istinska ljubav koja je plod kritičkog razmišljanja, analiza, ali i bogatog životnog iskustva. Knjiga je prevedena na makedonski, albanski, bugarski i engleski jezik. Promovirana je u većim gradovima Makedonije i Hrvatske. Ovom prigodom bih preporučio svima da je pročitaju i citirao bih samo poruku koju autor upućuje u uvodu ove knjige:

“Ova knjiga ne nameće ništa, nego nudi teme i potiče na razmišljanje i traženje prikladnog odgovora.”

S monsinjorom smo se upoznali i imali prvi razgovor prije mnogo godina, a negdje pred Božić 2019. smo vodili i razgovor o Hrvatima, njihovom dolasku u Makedoniju, održavanju njihovog jezika i kulture, najviše u krilu crkve, ali i njihovim organiziranjem u različita društva, a posebno u Zagajnicu Hrvata 1996. godine. Osnovni cilj osnivanja ove zajednice je očuvanje nacionalnog identiteta, jezika, kulture i suradnja s matičnom državom Hrvatskom.

Monsinjor ističe da Hrvati na ove prostore dolaze s cijelog Balkana, iz Hrvatske, Bosne i Hercegovine, Srbije i Kosova. Da-njašnji Hrvati u Makedoniji su, pored one prve generacije, uglavnom potomci hrvatskih trgovaca i stručnog kadra koji je do-lazio u Makedoniju u vrijeme Kraljevine SHS i kasnije poslije Drugog svjetskog rata, posebice vojnog. Poznato je da su u Makedoniju na službu pored vojnih lica, do-lazili i učitelji i profesori od kojih su mno-gi sudjelovali u formiranju makedonskih sveučilišta, posebno Svetog Ćirila i Meto-dija. Neposredno poslije Drugog svjet-skog rata u Makedoniju je pored običnih radnika došao i veliki broj hrvatskog stručnog kadra, inženjera iz raznih pod-ručja koji su pomagali razvoj makedonske industrije.

Trenutno u Makedoniji živi oko 2600 Hrvata od kojih najveći broj živi u Skopju, ali i u Štipu, Bitoli, Kumanovu, Ohridu, Strugi i Tetovu, a u manjem broju i u ostalim makedonskim gradovima. Monsinjor ističe potrebu ažuriranja podataka vezanih za Hrvate u Makedoniji, njihovih zanimanja, interesa i njihovog povezivanja. Kao prioritet, u duhu vjere, ističe potrebu međusobnog pomaganja, a posebno po-maganja slabima i starijima i onima slabi-jeg materijalnog stanja.

Program kulturne suradnje između Hrvatske i Makedonije potpisana u Zagrebu 18. svibnja 1999. godine, prvi je dokument koji uređuje odnose prema manjinama u ove dvije države. 13. listopada 2007., u Splitu je potpisana međunarodni dogovor Sporazum o zaštiti prava hrvatske manjine u Makedoniji i makedonske manjine u Hrvatskoj.

Poslije ovog dogovora, Hrvatima u Ma-kedoniji se osigurava povoljniji položaj i ostvarivanje zajamčenih prava, jezika, kul-ture, ali nažalost Hrvati kao manjina još uvijek nisu ušli u preambulu makedonskog Ustava.

U katedrali Presvetog Srca Isusova redovno svakog dana u 18:00, nedjeljom u 10:30 i 18:00 sati se održavaju sv. mise na hrvatskom jeziku, a u organizaciji ZHRM se održavaju i sati hrvatskog jezika u Skop-ju, Tetovu, Kumanovu i Bitoli. Samo zajed-ničkim radom i trudom sveukupnog poš-tenog hrvatskog pučanstva, hrvatskih or-ganizacija i katoličke crkve može se održa-ti i nastaviti život Hrvata odnosno hrvat-ske manjine na ovim prostorima.

Stanko Nevistić, potpredsjednik ZHRM

GOVORITE LI HRVATSKI?

■ SVJETSKA MONODRAMA *izvedena u Skopju*

Učetvrtak 13. veljače je u Kulturno-informativnom centru, salonu 19:19, u Skopju održana izvedba predstave Govorite li hrvatski, autora i glumca Joška Ševe uz potporu Središnjega državnog ureda za Hrvate izvan RH i Zajednice Hrvata u RS Makedoniji.

Ovaj virtuzni hrvatski dramski prvak, kazališni, televizijski i filmski glumac svojom izvedbom, kroz zapise iz hrvatske književnosti, punom jakih emocionalnih naboja, oduševio je skopsku publiku. Joško Ševo na pitanje "Govorite li hrvatski?" odgovara na

najbolji mogući način, stihovima i monologima nekih od najvećih hrvatskih pjesnika i pisaca čije tekstove govori kroz poeziju i prozu, na svim hrvatskim dijalektima u zasigurno najzahtjevnijoj kazališnoj formi. Tako u predstavi, mogli su se čuti tekstovi Ive Vojnovića, Petra Zrinskog, Ivana Gundulića, Marka Marulića, Marina Držića, Augusta Šenoe, Tina Ujevića, Josipa Prudeusa, Antuna Gustava Matoša, Josipa Pupačića, Jure Franičevića Pločara, Slavka Mihalića, Viktora Vide, Vinka Nikolića, Baščanske ploče i Šibenske molitve.

Kroz izbor i dramaturgiju tekstova, autor je želio iznijeti propitkivanje potrebe vrijednosti vlastitoga jezika u naletu sveopće globalizacije koja sve jače prodire i na područje Hrvatske, a samim time i na područje hrvatskog jezika.

Govorio je o ljubavi prema gradu Zagrebu u koji je došao iz rodnoga Trogira s punih 18 godina. Istakao je:

Kad me pitaju što je s Trogirom, odgovaram Mihalićevim stihom: "Prolazim Zrinjevcem, dotiče me more". Nisam izgubio more u sebi voleći Zagreb.

Ova antologijska monodrama premijerno je izvedena na blagdan Gospe Lurdske, 11. veljače 1994. u Dramskom kazalištu Gavella u Zagrebu, a do danas je odigrana preko 570 puta na scenama u 55 zemalja svijeta te je time jedna od najdugovječnijih predstava u hrvatskom kazalištu.

Glumac Joško Ševo oduševio je svojom izvedbom prisutne koji su u velikom broju nazočili predstavi, među kojima su bili pred-

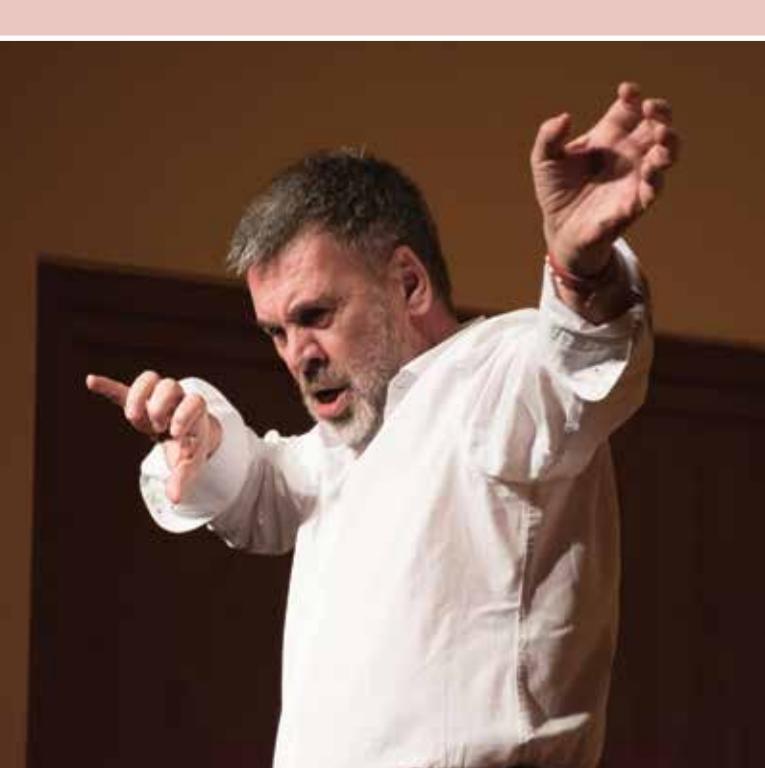
stavnici hrvatskoga Veleposlanstva u RS Makedoniji, brojni članovi Zajednice Hrvata u RS Makedoniji, te predstavnici Vlade i institucija RS Makedonije.

Nakon predstave zahvalio mu se potpredsjednik ZHRM Stanko Nevistić, a potom se Joško Ševo rado družio s publikom i podijelio vlastite doživljaje samoga nastupa kao i sve kompleksnosti same teme izvedene monodrame.

Ljerka Toth Naumova

Joško Ševo, rođen je u Trogiru 1959. godine, a 1977. došao je u Zagreb. Diplomirao je glumu na Akademiji dramske umjetnosti Sveučilišta u Zagrebu. Danas je jedan od najmlađih redovnih profesora na Odsjeku glume.

Tijekom svoje duge karijere odigrao je mnoge uloge poput Pometu iz Dunda Maroja, te ulogu Mate Arpuna u predstavi Škrtićina, ulogu Drage u predstavi Poletija grdelin iz žuja i brojne druge. Za svoj rad je dobio brojne i prestižne nagrade među kojima spomenimo Nagradu Hrvatskog glumišta za najbolju ulogu 2010. i te iste godine nagradu Fabijan Šovagović na Festivalu glumca u Vinkovcima. Dva puta je odlikovan za iznimni doprinos u hrvatskoj kulturi i Odlukom Predsjednika Republike odlikovan Redom Danice hrvatske, kao i Medaljom grada Zagreba.

STRAHOVIT POTRES U ZAGREBU

Strahovit potres jakosti 5,5 stupnjeva po Richteru dogodio se u Zagrebu, 22. ožujka 2020. godine u 06:24 sati. Euromediternski seizmološki centar javio je da se epicentar nalazio 7 km sjeverno od središta Zagreba (Markuševec), na dubini 10 km. U 7:01 sati uslijedio je još jedan potres jakosti 5,0 stupnjeva. Treće jače podrhtavanje tla zabilježeno je u 7:41 sati, jakosti 3,7 po Richteru. U Zagrebu je u potresima ozlijedeno ukupno 27 ljudi, dok je jedna osoba umrla od zadobivenih ozljeda. U potresu je najteže pogodjeno središte grada, a već prvo informacije ukazale su kako je šteta ogromna. Potresi su izazvali niz oštećenja na kulturno-povijesnoj graditeljskoj baštini grada Zagreba, a među mnogobrojnim sakralnim objektima, oštećen je i južni toranj Katedrale uznesenja Blažene Djevice Marije i svetih Stjepana i Ladislava, koja je ujedno prva i najznačajnija gotička građevina Republike Hrvatske i najmonumentalnija gotička sakralna građevina jugoistočno od Alpa. Nekoliko tjedana poslije potresa, zbog mogućnosti urušavanja, odstranjen je i vrh sjevernog tornja sa katedrale. Potresom nisu bile pošteđene ni zgrade državnih institucija, Banski dvori, sjedište Vlade Republike Hrvatske, Hrvatski sabor, zgrada Ministarstva finansija, Središnji državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske, kao i zgrade pravosudnih tijela koja su prijavila značajnu materijalnu štetu, te mnogobrojne zdravstvene i kulturne institucije. Prema posljednjem izvješću, trećina državnih nekretnina je trenutno neupotrebljiva. Potres je oštetio ukupno 26.197 građevina, od čega 9642 obiteljske kuće.

Ministar graditeljstva Predrag Štrromar i stručnjaci Građevinskog fakulteta, zajedno sa europskim

kolegama, su iznijeli procjenu štete u iznosu oko 42 milijarde HRK. Do 21. travnja, grad Zagreb je od donacija prikupio 15.432.225,79 HRK, 191.882,30 EUR i 5000 CZK.

Koliko će sredstava biti odobreno u Europskom Parlamentu, u sklopu fondova Europske Unije koji se aktiviraju u slučaju elementarnih nepogoda i izvanrednih situacija, nije poznato do danas, premda se spekulira da bi taj iznos mogao iznositi oko 175 miliona EUR.

S obzirom na aktualnu pandemiju korona virusa kojom je pogodena i Republika Hrvatska, predsjednik Zoran Milanović i premijer Andrej Plenković, zajedno sa ministrom unutarnjih poslova Davorom Božinovićem, apelirali su na građane da imaju u vidu da se borimo protiv dvije velike krize-potresa i pandemije i shodno tome da se striktno pridržavaju mjera i uputa stožera u novonastaloj situaciji.

Berislav Vujasin

Druženje s vrhunskim JAZZ muzičarom Mihajlom Čadinovskim

Prostorije Zajednice Hrvata svakoga utorka su otvorene za druženje njenih članova i prijatelja. Druženja su ponekad obilježena događanja no većinom su to gledanje televizijskih programa, slušanje glazbe i zajedničke pjesme, razgovori, priče, radosti ili razmjena tuge i sve ono što život donosi.

Poslije božićnih blagdana, novogodišnjih praznika, 14. siječnja (utorak), produžilo se druženje uz pjesmu i glazbu vrhunskog jazz muzičara mr. sc. Mihajla Čadinovskog, člana Cherry band jazz quarteta koga smo već imali mogućnost slušati na Božićnom koncertu u katedrali Presvetog Srca Isusovog u Skopju.

Ovaj umjetnik na pijanu i orguljama, kao i vokalist, ima respektabilno iskustvo u jazz nastupima na koncertima i festivalima. Dobitnik je Es-

tradne nagrade MK 1986. godine i već je četiri desetljeća na estradnoj sceni.

Nazočni su uživali u glazbenoj izvedbi Mihajla Čadinovskog. Bio je to odabrani program sastavljen od hitova Olivera Dragojevića, potom od Đani Maršana - Bože čuvaj Hrvatsku, da bi se na kraju oduševili glazbom Čajkovskog iz baleta Labudeg jezera i vokalnim izvedbama pjesama Franka Sinatre.

Jedna glazbena noć, jedno ugodno raspoloženje nazočnih koji su se u velikom broju odazvali na druženje toga utorka, pokazuje koliko samo osmišljeno događanje može unijeti male radosti i povećati brojnost tradicionalnog okupljanja utorkom u 19 sati.

Ljerka Toth Naumova

ZHIRM, OGRANAK
BITOLA

Tradicionalni Božićni koncert u Bitoli

Zajednica Hrvata u Bitoli svoju nacionalnu priču i bogatstvo svoje kulture aktivno promovira u svojoj sredini. Prepoznatljivi su po organizaciji već tradicionalnih susreta Hrvata u svojoj sredini, te najviše po organizaciji već tradicionalnih božićnih i uskršnjih koncerata, surađujući i podržavajući Katoličku crkvu u Bitoli. Ostvaruju partnerske odnose sa nevladinim organizacijama, prije svega s humanitarnim udrugama, kao što je humanitarna udruga Sv. Vinko Paulski iz Bitole i drugim organizacijama u zajedničkim programima.

Veoma je važno uspostaviti mostove kulture, tradicije, tolerancije i razvijati prepoznatljivost kulturne baštine naše domovine, osobito suradnje kulturnih institucija dviju država u duhu zajedništva.

Božićni koncert u Katoličkoj crkvi Presvetog Srca Isusova, već tradicionalno preko dvadeset godina, organizira Ogranak Hrvata iz Bitole, Katolička crkva i zbor KUD-a Stiv Naumov.

Božićni koncert je prepoznat u gradu i objedinjuje napjeve zapadnog i istočnog obreda i pravi je primjer širenja ekumenizma u zajednici. Maestro Ljubo Trifunovski je dirigent djevojačkog zbara i mješovitog zbara i sudionik značajnih manifestacija u Makedoniji i šire. Na brojnim festivalima zborova u inozemstvu je osvajao značajne nagrade. Njegov dugogodišnji rad je prepoznat u državi i nosilac je najviših odlikovanja države, kompozitor i aranžer partitura inspiriranih makedonskim pjesmama, kao i aranžiranja crkvenih napjeva.

Povodom božićnih blagdana, Zajednica Hrvata u Republici Sjevernoj Makedoniji - Ogranak Bitola, u suradnji s Katoličkom crkvom Presvetog Srca Isusova i KUD-a Stiv Naumov, organizirali su tradicionalni božićni koncert 26. prosinca 2019.

U prepunoj crkvi nastupio je mješoviti i ženski zbor pod ravnateljem maestra Ljube Trifunovskog koji ove godine slavi 50. godišnjicu kao dirigent, a kulturno-umjetničko društvo 75 godina od osnutka.

Program se sastojao od duhovnih skladbi istočnojakačkog obreda i narodnih božićnih pjesama zapadnog reda. Svi prisutni koji su htjeli su dobili na dar čudotvornu medaljicu uz kratki opis medaljice što je izazvalo jako pozitivnu reakciju. Isto tako dio publike je izrazio podršku i izuzetno pozitivnu ocjenu ovogodišnjeg koncerta kao jednog od najupređenijih do sada, možda baš zbog sudjelovanja dva zbara i više solista.

Mr.sc. Jelena Petrovska

U MJESECU KNJIGE - ČITAJMO HRVATSKE AUTORE!

IZLOŽBA DJELA HRVATSKIH KNJIŽEVNIKA

Način na koji su današnje knjižnice organizirane u globalnom informacijskom svijetu dio je šire slike razvoja ljudske misli i potrebe za čuvanjem i disperzijom dostupnog znanja.

Služeći svojoj zajednici, osluškujući potrebe i ideje svojih korisnika i čitatelja, knjižnica u Bitoli u potpunosti slijedi svoju misiju živopisne, dinamične institucije koja je prepoznatljiva kako po svojim inovativnim programima, tako i po brojnim aktivnostima koji se odnose na podizanje svijesti o značenju čitanja.

Ideja cjeloživotnog učenja ugrađena u društvo znanja postavlja pitanje mjesta za učenje i istraživanje kako u obrazovnom sustavu, tako još više u području knjižničnog rada i upoznavanja različitih kultura i književnosti drugih naroda.

U mjesecu knjige, odlučili smo se za postavku književnih djela hrvatskih autora na hrvatskom jeziku i u prijevodu na makedonski jezik. Knjižnica za one koji žele čitati na hrvatskom jeziku oskrbila se naslovima suvremenih književnika koji su na zahtjev čitatelja našli mjesto na našim policama. Tu su se našli autori koji su kupnjom ili darivanjem našli svoje mjesto u fondu knjižnice, kao što su: Zoran Ferić, Vedrana Rudan, Daša Drndić, Ludwig Bauer, Ivana Šajatović, Dalibor Šimpraga, Bruno Šimleša, Ivica Prtenjača, Miro Gavran, Tanja Mravak, Tatjana Gromača, Damir Karakaš i mnogi drugi.

Članovi Ogranka Zajednice Hrvata u Bitoli su u više navrata inicirali aktivnosti knjižnice promovirajući hrvatsku kulturnu baštinu, osobito promicanje hrvatskog jezika i kulture. U knjižnici je prije par godina organiziran i višednevni Seminar za hrvatski jezik kojeg je održala naša poznata profesorica Sanja Vulić s Fakulteta Hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu, koji je bio vrlo uspješan i veoma posjećen, a u suradnji sa Ogrankom iz Štipa su upriličili gostovanje motivacijskog autora Brune Šimleše.

Hrvati iz Bitole njeguju svoj jezik, kulturu i običaje družeći se, pomažući jedni drugima, okupljeni oko Katoličke crkve Presvetog Srca Isusova. Uvjek su prepoznatljivi u svojoj sredini po svojoj pozitivnoj energiji i željom za suradnjom s ostalim zajednicama u velikom mozaiku kulturnih zbivanja u Bitoli i šire.

Mr.sc. Jelena Petrovska

LITERARNO DRUŽENJE *u kafeu Metanoja*

Uliteraturnom kafeu Metanoja, 23. prosinca održano je prednovogodišnje literaturno druženje. Svoje sudjelovanje su ostvarili autori iz Skopja i Bitole. U predivnom ambijentu Metanoja kafea svoje su tekstove čitali Mihajlo Sviderski, Slavica Gađova Sviderska, Voislav Zafirovski, Ljerka Tot Naumova hrvatsko-makedonska pjesnikinja s mnoštvom objavljenih knjiga i brojnih nagrada za svoj rad i Marina Mališ Sazdovska; obje članice Zajednice Hrvata u Republici Sjevernoj Makedoniji. Prisutni autori su prezentirali isječke iz svojeg bogatog književnog opusa. Čuli smo upečatljive pjesničke stihove i prozne sadržaje s različitim temama. Tijekom večeri uz pjesme i tekstove koji su dirali dušu i stvarali divnu novogodišnju blagdansku atmosferu, bilo je i razmjena mišljenja u vezi motiva stvaranja pjesama i proze i osjećaja koje su proizašli iz njihovog slušanja te večeri. Na ovo se nadovezala rasprava kako ćeće i u što većem broju organizirati ovakve i slične skupove.

Marina Mališ Sazdovska

ŽIVOTNE STAŽE *Hrvatice Nade Milkove*

Nada Milkova, rođena u Osijeku, osnovala je 2000. kafe Metanoju. Danas, literaturno kafe Metanoja, zajedno s nakladničkom kućom Metanoja i umjetničkom galerijom u sklopu kafea, vlasništvo je bračnoga para Nade Milkove i Koste Milkovog.

Životni put Hrvatice Nade Milkove nastavlja se 2005. preseljenjem iz Skopja u Englesku gdje je 2010. magistrirala međunarodno nakladništvo na Oxford Brookes University. Već 2010. slijedi njen povratak u Skopje gdje nastavlja s rukovođenjem i razvojem nakladničke kuće Metanoja. Njezin plodonosan doprinos kulturnim događanjima bio je povod za izbor potpredsjednice Balkanskog instituta za vjeru i kulturu koji obavlja s velikim uspjehom.

Bračni par Milkov u sklopu rada literaturnog kafea i nakladničke kuće Metanoja podržavaju gostovanja hrvatskih autora i izdaju knjige makedonskih i inozemnih pisaca čime daju veliki doprinos promidžbi hrvatske kulture i umjetnosti u Makedoniji. U novije vrijeme u kafeu se mogu naći primjerici časopisa Hrvatska riječ, u izdanju Zajednice Hrvata, čime je ovaj list dostupan široj čitalačkoj publici.

Marina Mališ Sazdovska

ZHRM, OGRANAK KUMANOVU

HRVATI U KUMANOVU ZASTUPLJENI U KOMISIJI ZA ODNOSE MEĐU ZAJEDNICAMA

Hrvati u Kumanovu imaju svog predstavnika u Komisiji za odnose među zajednicama u Općini Kumanovo od početka 2020. godine. Savjet Općine Kumanovo u svom djelokrugu ima 14 komisija, a jedna od njih je i Komisija za odnose među zajednicama u kojoj su uključeni predstavnici manjina u Kumanovu.

Hrvatska manjina nije u Ustavu, a zbog toga i određenih zakonskih regulativa nije bilo mogućnosti za sudjelovanje u radu ove Komisije na nivou Općine Kumanovo. Ipak, kada postoji dobra volja i želja onda

se mogu iznaći i rješenja. Tako je Komisija za odnose među zajednicama na svojoj redovnoj sjednici u prosincu 2019. godine donijela internu odluku za uključivanje hrvatske manjine u Kumanovu u svoj rad. Na 6. sjednici Komisije, održane 4. veljače 2020. godine, po prvi put je sudjelovala Zorica Trajčevska iz ZHRM Ogranka Kumanovo. Hrvati u Kumanovu imat će mogućnosti uključiti se u rad same Komisije i u aktivnosti koje sprovodi Komisija.

Zorica Trajčevska

ZHRM, OGRANAK STRUGA – OHRID

PRIJEDLOG PROGRAMA ZA 2020. GODINU

Osnovni programski cilj ZHRM, Ogranka Struga - Ohrid je djelovati ponajviše u sferi plodnoga kulturnog i umjetničkog stvaralaštva. Na održanom sastanku 20.veljače u uredu Gluhih i nagluhih u Strugi, koordinator Ogranka Naum Dunoski i zamjenik Vangel Dunovski s najbližim suradnicima predložili su program rada za 2020. godinu. Jedan od prioritetenih projekata je Radionica hrvatskoga jezika za odrasle osobe u Strugi. Cilj projekta je očuvanje hrvatskoga jezika, tj. hrvatskoga identiteta putem materinskog jezika. Treba odrasle osobe upoznati s novim hrvatskim pravopisom, novim rječnikom i stručnom naobrazbom profesora sa Sveučilišta iz Zagreba. Napravljeno je istraživanje u Strugi i Ohridu i očekuje se grupa od 30 Hrvata koji su izrazili želju da usavrše hrvatski jezik i posjećuju ovu radionicu.

Općina Struga je multietnički, multikulturalni i multireligiozni grad. Zbog toga je važan projekt Radionica razlike su naša prednost-koordinirajmo da bi se bolje upoznali. Ovim projektom bi se mladi koji žive na teritoriju općine Struge i Ohrida družili i upoznali svoje karakteristike. Ostvarivanjem ovoga projekta osigurali bi se osnovni uvjeti za promidžbu hrvatskoga jezika, književnosti i kulture hrvatske manjine u

Ohridu i Strugi i šire. Polaznici radionice bi se bolje upoznali kroz različitosti kulturnih događaja i sportskih aktivnosti.

*Naum Dunoski, koordinator ZHRM,
Ogranak Struga-Ohrid*

IZBOR najljepše HRVATICE u NARODNOJ NOŠNJI izvan REPUBLIKE HRVATSKE

Jedna od aktivnosti u kojima Zajednica Hrvata sudjeluje svake godine je i Revija tradicijske odjeće i izbor najljepše Hrvatice u narodnoj nošnji izvan Republike Hrvatske. Reviju organizira Udruga za očuvanje i promicanje tradicijske kulture u Bosni i Hercegovini Stećak u suradnji s Hrvatskom maticom iseljenika.

Revija se održava svake godine krajem lipnja u Tomislavgradu, malom, prekrasnom hercegovačkom gradiću bogate povijesti, koji je dobio ime po kralju Tomislavu koji je okrunjen na obližnjem Duvanjskom polju. Tomislavgrad ima tridesetak tisuća stanovnika, pretežno Hrvata – katolika. Smješten je na 900 metara nadmorske visine, na visoravni između planina Tušnice, Gvozda, Ljubuše i Vrana. U njegovoј okolini se nalazi nekoliko prekrasnih prirodnih jezera od kojih je najpoznatije Blidinje jezero i nekoliko umjetnih jezera među kojima i Buško blato na kojem se, u samostanu – Duhovnom centru Kar-

mel svetog Ilije, održava ova manifestacija. U manifestaciji sudjeluju Hrvati iz cijelog svijeta i ovo je jedna od prilika za njihovo povezivanje i druženje. Sudionici se okupljaju u glavnom gradu lijepe naše, Zagrebu, odakle organizirano putuju do Tomislavgrada i smještaju se u Duhovnom centru Karmel svetog Ilije. U naredna četiri dana se vrši fotografiranje djevojaka u kraljevskom gradu Ninu, odlazi se na izlete i posjet kulturno-umjetničkim sadržajima okolnih mjesta, Imotski i Mostar, posjećuju se prirodne ljepote Hercegovine među kojima je prekrasni vodopad Kravica u blizini Ljubuškog i uživa se u druženju s Hrvatima iz cijelog svijeta. Četvrti dan djevojke se vraćaju svojim kućama i ovime završava Revija tradicijske odjeće i izbor najljepše Hrvatice u narodnoj nošnji izvan Republike Hrvatske.

Stanko Nevistić

OBILJEŽEN SVJETSKI DAN BOLESNIKA U SKOPSKOJ ŽUPI

Usubotu, 15. veljače, u katedralnoj župi Pre-svetoga Srca Isusova u Skopju održan je godišnji susret bolesnih i starih vjernika u organizaciji župe te djelatnika i volontera Makedonskog Cari-tasa, prigodom Svjetskoga dana bolesnika. Uz riječ dobrodošlice na samom početku i pojedinačnog predstavljanja, prisutni su imali prigodu od strane mladih volontera pogledati video u kojem papa Franjo, na kraju svoga susreta s mladima u Skopju prošle godine, stavljaju srce povezanost s bakama i djedovima govoreći da su oni korijenje njihove povijesti, naroda i obitelji te slušajući njih prima se snaga za rast i napredak. Mladi volonteri podijelili su nazočnim listićima s likom i porukama

Svetoga Oca pape Franje. Potom je uslijedilo svje-dočanstvo u kojem je Marija Damjanovska podijelila svoje iskustvo nakon primljenog sakramenta bolesničkog pomazanja, koje je doživjela prije par godina. Susret je nastavljen molitvom krunice i euharistijskim slavlјem koje je predvodio biskup Stojanov pod kojim je podijelio bolesnicima i sakrament bolesničkog pomazanja. Susret je završen zajedničkim ručkom. Na susretu su nazočili veliki broj vjernika među kojima i članovi Zajednice Hrvata u Makedoniji.

Don Davor Topić, skopski župnik

SVETA TRI KRALJA

Svake godine se u Katoličkoj crkvi, 6. siječnja, slavi blagdan Bogojavljenja ili Sveta tri kralja. Tri mudraca, kako ih mnogi nazivaju, kako piše u evanđelju došli su se pokloniti Isusu nakon njegova rođenja. Tri mudraca s istoka su zapazili novu, čudesnu i sjajnu betlehemsku zvijezdu za koju su proročki znali da će im biti znak i vodilja do tek rođenog djeteta Isusa koji je Spasitelj svijeta. Odmah su zatim krenuli put Jeruzalema.

Prema Evandželju po Mateju, došli su s istoka u Jeruzalem, kako bi se poklonili Isusu. U Jeruzalemu ih je primio kralj Herod koji ih je želio prevariti s ciljem da mu kažu gdje se Isus rodio tako da ga može ubiti. Čim su stigli rasipitali su se gdje je novorođeni Isus. Kad su ga pronašli u skromnim jaslicama, tri kralja Gašpar, Melkior i Baltazar poklonili su mu se s dubokim poštovanjem dostoјno Kralja i darovali su mu tri dara: tamjan, zlato i smirnu. Ova tri dara imaju

svoje značenje, tamjan – kao Bogu, zlato – kao kralju i plemenitu mast smirnu – kao čovjeku. Pošto su vidjeli Isusa, Bog im zapovijedi da se ne vraćaju Herodu i vrate se drugim putem u svoju zemlju. Tri kralja zapravo su predstavnici poganskih naroda, koje je Bog pozvao u svoje kraljevstvo, time što im je dojavio rođenje Spasitelja.

Prema tradiciji, poslije smrti triju kraljeva, njihove su relikvije odnesene u Carigrad nakon što ih je pronašla sv. Jelena Križarica, a odande su kasnije prenešene u Milano i napokon u Kolen, u najljepšu njemačku katedralu, gdje su i danas.

Melkior se u Rimokatoličkoj crkvi poštuje kao zaštitnik putnika i Svjetskog dana mladih, a Baltazar oboljelih od epilepsije.

Jadranka Čadinovska

Svijet je na trenutak zastao jer je postao žedan svjetlosti Božje i mudrosti njegove. Isus Krist pobijedio je smrt, pobijedio je nepravdu i golgotu, sebe i nas uveo u rajske vrt. Zato je Uskrs simbol obnovljenog života i najljepša molitva. Kristovu dobrotu pronađite u svome srcu i vlastitom životu.

Čestit i blagoslovjen Uskrs!

Neka je blagost Božja i Njegova pravedna ruka uvijek naša vodilja!

USKRSNUĆE

U zanosu kličem:
Čežnjo, čutiš kako mlado srce lupa,
a mirišu polja i pjevaju ljudi,
polomljeno drvo diže se i pupa,
a zemljine cvijećem posute su grudi.

I mirišu noći, večeri i dani,
a sunašće mlado drhti ko od sreće;
i ljubica šapče: Kani, suzo, kani,
u slavu te Bogu vjetar odnijet će...

Smiju se jezera pod drhtanjem sunca,
svečano je nebo, od sreće se plavi;
jer danas će s jednog najljepšeg vrhunca
u nebesa plava On Bog da se javi.

Čuti će se pjesma ševe, cvrkut laste,
i svilu će plavu nebo da navuče,
ushit će u času svud da ponaraste
slaveći u raju sveto Uskrsnuće...

Ivan Goran Kovačić

Odisejeva Špilja na otoku Mljetu

Prirodne ljepote i netaknuta priroda jedna su od obilježja Hrvatske. Apsolutno netaknuta prirodom i svojom ljepotom, ističe se Odisejeva špilja na otoku Mljetu. To je pećina jajolikog oblika smještena među stijenama, a njezino je dno ispunjeno morem. Odisejeva špilja geomorfološki je fenomen koji ostavlja fantastičan dojam i savršena je za uživanje. Ispred špilje se nalazi hrid Ogiran. Za vrijeme visoke plime hrid je potpuno prekrivena morem i

predstavlja opasnost za moreplovce. Prema legendi, upravo iz tog razloga, Odisej je doživio brodolom te je doplovao do špilje gdje se sklonio. Na otoku je vladala nimfa Kalipso te je Odisej podlegao njenim čarima kao i ljepotama njenog otoka ostavši "zarobljen" na otoku sedam godina. Odisejeva špilja se koristi kao sklonište za ribarske čamce i ribarski alat i zato predstavlja najneobičniju luku na cijelom Jadranu.

Pripremila: Ljeka Toth Naumova

